

КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА

результата анкетирања полазника „Академије за грађане“ о антикорупционим иницијативама и транспарентности рада Градске управе Града Бијељина

Представљање анализе у оквируведеног истраживања:

У оквиру пројекта „Account“ (Компонента 4, изградња капацитета НВО-а и одабраних општина/градова за израду Стратегија/Акционих планова за превенцију и борбу против корупције на локалном нивоу), спроведено је истраживање, које је обухватило анкетирање запослених у локалној управи и полазника „Академије за грађане“ о антикорупцијским иницијативама и транспарентности рада локалне управе.

Мјесто: Бијељина

Вријеме спровођења истраживања: 4- 11. мај 2015.

Метод: Онлине попуњавање упитника

Инструмент: Анкета – за потребе истраживања креирана је анонимна анкета која се састојала од групе питања (Укупно 22 питања) која су пратила Стратешке циљеве модела хармонизованог Акционог плана за борбу против корупције на локалном нивоу

Истраживање је имало за циљ: Виђење рада локалне управе по питању антикорупцијских иницијатива и транспарентности рада локалне управе од стране учесника „Академије за грађане“.

Узорак: 10 анкетираних полазника „Академије за грађане“, од којих су 70% жене и 30% мушкарци.

1. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЈЕЊУЈЕТЕ СТЕПЕН ПОЗНАВАЊА ОБЛИКА КОРУПЦИЈЕ?

На основу анализираних података 40% полазника Академије за грађане, дјелимично познаје облике корупције као и околности у којима се она појављује. Из наведеног се може закључити да постоји реална потреба за едукацијом у овој области.

Препорука: Организовати активности на подизању свијести како запослених у Градској управи тако и грађана о појавним облицима корупције, едукацију и тренинге како би се осигурало да запослени могу препознати знакове коруптивног понашања.

2. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЈЕЊУЈЕТЕ АНТИКОРУПЦИЈСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ВАШЕ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ?

Укупно 10% полазника академије за грађане сматра да је локална управа веома ефикасна у борби против корупције и њеној превенцији, док 80% полазника „Академије за грађане“ сматра да локална управа чини одређене напоре да се укључи у антикорупцијске иницијативе.

Препорука: Појачати антикрупционе иницијативе као и канале комуникације унутар локалних управа, организовати додатну едукацију, као и периодичну дубинску самопроцјену саме локалне управе.

3. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЈЕЊУЈЕТЕ ПРЕ/ПОЗНАВАЊЕ ПОЈМА СУКОБА ИНТЕРЕСА (сукоб јавног и приватног интереса) У СВОМ РАДНОМ ОКРУЖЕЊУ?

У погледу познавања појма сукоба интереса у свом раду 60% полазника Академије за грађане је упознато са појмом сукоба интереса, док је 30 % дјелимично упознато са појмом сукоба интереса, али нисам сигуран/сигурна да бих знао/знала да га препознам у свом радном окружењу (као и 50% анкетираних службеника).

Препорука: Сачинити листу закона који регулишу ову област, упознати полазнике Академије за грађане са истима и организовати едукацију.

4. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СМАТРАТЕ ДА ПОСТОЈИ НЕУСКЛАЂЕНОСТ ИЛИ КОНТРАДИКТОРНОСТ ЗАКОНСКИХ ПРОПИСА КОЈИМ ЈЕ УРЕЂЕНА ОДРЕЂЕНА ОБЛАСТ РАДА ОРГАНА ГРАДА?

Укупно 50% анкетираних полазника Академије за грађане сматрају да постоји неусклађеност или контрадикторност законских прописа којим је уређена област рада органа Града.

Препорука: Креирати механизам који ће омогућити једноставну регистрацију/пријаву уочених неусклађености, покренути иницијативе за уклањање неусклађености и даље унапређење законског оквира.

5. ПИТАЊЕ: КОЈЕ ПРОБЛЕМЕ СМАТРАТЕ КЉУЧНИМ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПОСЛОВА ГРАДСКИХ ОРГАНА? (Можете означити више одговора!)

На основу анализираних података, 80% анкетираних полазника Академије за грађане сматра да су Политички/страначки утицаји највећи проблем за реализацију послова Градских органа, док 50% анкетираних сматра да је економска криза и сиромаштво један од кључних проблема у реализацији послова Градске управе.

Препорука: Радити на изради нових политика и механизма и побољшању постојећих који ће у највећој мјери смањити политички/страначки утицај у реализацији послова Градских органа (политике запошљавања, процедуре пријаве неправилности у раду Градских органа, Етички кодекс упосленика, Етички кодекс изабраних представника и сл.)

6. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СТЕ УПОЗНАТИ СА СЉЕДЕЋИМ АКТИВНОСТИМА У РАДУ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ?

На основу анализираних података, 90% анкетираних полазника Академије за грађане је упознато са имплементацијом Стратегије развоја Града Бијељина, 90% са реализацијом буџета Града, 60% са имплементацијом Стратегије комуникације са грађанима. Закључујемо да полазнике Академије

за грађане веома интересује рад локалне управе као и чињеница да су информације транспарентно објављене о раду локалне управе па су их они могли пронаћи.

Препорука: Стратешке документе и буџет требало би учинити транспарентним објавом на веб страници града (уколико то није случај), представљањем на округлим столовима, јавним расправама, како би поред запослених и грађани имали прилике да се упознају са овим документима и допринесу њиховом креирању.

7. ПИТАЊЕ: КОЈУ ОД НАВЕДЕНИХ ОБЛАСТИ КОЈА ЈЕ У НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ СМАТРАТЕ ПОТЕНЦИЈАЛНИМ ИЗВОРОМ КОРУПЦИЈЕ? (Можете означити ДО ТРИ понуђена одговора!)

Испитаници сматрају да су следеће области које су у надлежности локалне управе потенцијални извор корупције:

1. Рад и запошљавање 70 %
2. Инспекција и комунална полиција 50%
3. Јавне набавке 50%
4. Издавање одобрења дозвола 40%
5. Буџет и локалне финансије 40%
6. Становање и стамбена изградња 40%

Препорука: Аналиzirати постојеће процедуре при инспекцијском надзору, издавању одобрења/дозвола, јавним набавкама, запошљавању, стамбеној изградњи, утврдити ризичне тачке за настанак корупције и дефинисати одговарајуће мјере за смањење ризика од настанка корупције.

8. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЕЊУЈЕТЕ ТРАСПАРЕНТНОСТ (ОТВОРЕНОСТ ПРЕМА ЈАВНОСТИ) РАДА ГРАДСКИХ СТРУКТУРА?

У погледу овог питања анкетирани сматрају да је висок степен транспарентности рада градских структура, 60% испитаника сматра да је рад градских структура транспарентан, док 30% сматра да само неке информације о раду Градске управе се објављују на интернету, путем јавних расправа, медија.

Препорука: Пожељно је повећати отвореност према јавности о раду градских структура како би се смањио број ризичних тачака за настанак корупције у Градској управи.

9. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СТЕ УПОЗНАТИ СА ПРОЦЕДУРОМ ПОДНОШЕЊА ЗАХТЈЕВА ЗА ДОСТАВУ ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА?

У погледу упознатости грађана са процедуром подношења захтјева за информисањем, 40% испитаника сматра да су грађани у дјелимично упознати са истом, 10% нису упознати са

процедуром подношења захтјева за добијање информација од јавног значаја. Да би се добила права слика било би добро анкетирати и грађане о питањима информисаности по Закону о слободи приступа информацијама.

Препорука: Промовисати ЗОСПИ путем различитих канала комуникације (веб страница, постери, леци, локални медији) и на тај начин повећати информисаност грађана о њиховим правима која су загарантована овим законом. Радити редовне извјештаје о броју примљених и ријешених захтјева за приступ информацијама (укулоко то није случај).

10. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЈЕЊУЈЕТЕ ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ О РАДУ/АКТИВНОСТИМА ОРГАНА ГРАДА?

У погледу информисаности грађана о раду/активностима града, 60% испитаника сматрају да су грађани редовно информисани о раду/активностима града, као и јавних предузећа, јавних установа и јавних сервиса.

Препорука: Због чињенице 40% полазника Академије за грађане сматра да је информисаност дјелимична, а како би се овај ризик реалније процијенио, препорука је да се по овом питању анкетају сами грађани. Такође, активности информисања грађана требају бити имплементиране континуирано у одређеним временским интервалима.

11. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ ГРАД БИЈЕЉИНА ПОСЈЕДУЈЕ АЖУРИРАНУ ВЕБ СТРАНИЦУ?

Укупно 80% испитаника су задовољни ажурирањем веб странице Града Бијељина, док 20% испитаника сматра да се веб страница Града Бијељина не ажурира редовно.

Препорука: Анализирајте веб странице града и доступности релевантних информација за грађане, вијести о активностима града, као и учесталост објава на веб страници. Ове налазе упоредити са резултатима истраживања и по потреби унаприједити неке од сегмената веб страница.

12. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СМАТРАТЕ ДА АНТИКОРУПЦИЈСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ТРЕБА ПУБЛИКОВТИ НА ВЕБ СТРАНИЦИ ГРАДА?

На основу анализираних података може се закључити да испитаници 100% сматрају да антикорупцијске иницијативе требају бити објављене на веб страници града.

Препорука: Редовно публиковати антикорупцијске иницијативе на веб страници града, као и резултате истих.

13. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ ЈЕ БУЏЕТ ГРАДА ЈАСНО ПРИКАЗАН НА ВЕБ СТРАНИЦИ?

На основу анализираних података можемо закључити да 50% испитаника сматра да су буџети града, као и сви ребаланси у току године и позиви на јавне расправе о буџету, јасно приказани на веб страници, а да 40% испитаника сматра да је Буџет објављен на веб страници али да није јасан/разумљив. Полазећи од чињенице да се на јавним расправама о Буџету појави релативно мали број грађана, препоручујемо да се поред веб странице искористе и остала јавна средства, односно да се пронађе начин за повећање учешћа грађана на јавним расправама о буџету. У суштини, јавна расправа је механизам путем којег представници (у овом случају локалне) власти долазе до информација, стручних мишљења и алтернативних ставова у вези са предложеним нпр. буџетом, архитектонским рјешењем, законом, амандманом, нацртом.

Препорука: Осим редовног представљања буџета Града Бијељине на веб страници, пожељно је увести праксу презентовања путем других јавних средстава и комуникационих канала. Поред тога што је буџет приказан на веб страници требало би омогућити грађанима за давање коментара на буџет путем веб странице.

14. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СЕ ПО ВАШЕМ МИШЉЕЊУ БУЏЕТСКА СРЕДСТВА ТРОШЕ НА ТРАНСПАРЕНТАН НАЧИН?

На основу анализираних података може се закључити да 80% испитаника сматра да су Одлуке о трошењу буџетских средстава доступне јавности на различите начине, док се 20% анкетираних изјаснило да не зна ништа о томе.

Препорука: Осим редовног приказивања Буџета Града Бијељине на веб страници, увести праксу презентовања путем других јавних средстава и комуникационих канала. Додатно информисати и упосленике и грађане о потреби њиховог учешћа на јавним расправама због проналажења што бољих ставова, стручних мишљења и рјешења о трошењу буџетских средстава.

15. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СУ ДОСТУПНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЈАВНИМ НАБАВКАМА ГРАДА?

На основу анализираних података може се закључити да 70% испитаника сматра да се информације о свим покренутим јавним набавкама и додјељеним уговорима у поступку јавних набавки доступне. Полазећи од чињенице да право жалбе има сваки неуспјешан понуђач који сматра да процедура јавне набавке није обављена у складу са законом, потребно је да информације о јавним набавкама буду приказане и на веб страници града, као и процедура конкурсисања на тендер. На тај начин се доприноси практичној примјени важећих законских прописа о јавним набавкама, као и постизању циљева самих прописа као што су недискриминација, транспарентност и одговорно трошење јавног новца.

Препорука: Анализирати веб страницу града и провјерити доступност информација јавним набавкама и упоредити са истраживањем. Редовно објављивати информације о току јавних набавки на веб страници града.

16. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЕЊУЈЕТЕ СПРОВОЂЕЊЕ АДМИНИСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУРА (ДОНОШЕЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОДЛУКА, ОДОБРЕЊА, ДОЗВОЛА, УПИСА И СЛ.) КОЈЕ ПОСТОЈЕ У ГРАДСКОЈ УПРАВИ?

На основу анализираних података 30% испитаника сматра да се у Граду недовољно ефикасно спроводе административне процедуре, а 40% анкетираних сматра да се у Граду дјелимично побољшавају/скраћују административне процедуре.

Препорука: Анализа постојећих административних процедура и њихово унапређење поготову процедуре које директно утичу на рад са грађанима.

17. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ ПО ВАШЕМ МИШЉЕЊУ АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ У ГРАДСКОЈ УПРАВИ САДРЖЕ АНТИКОРУПЦИЈСКЕ МЈЕРЕ?

На основу анализираних података 50% испитаника сматра да не зна ништа о томе.

Препорука: Анализа постојећих административних процедура и њихово унапређење, нарочито процедура које директно утичу на рад са грађанима (са посебним освртом на антикоруптивне мјере).

18. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СТЕ УПОЗНАТИ СА ТЕРМИНОМ ПЛАН ИНТЕГРИТЕТА?

На основу анализираних података, 50% испитаника није упознато с термином План интегритета и његовим значењем, док је 30% дјелимично упознато с термином План интегритета и његовим значењем.

Препорука: Полазећи од претпоставке да ће Град радити на доношењу Плана интегритета неопходно је упослене упознати са појмом Плана интегритета и на шта се План интегритета односи. План интегритета, Етички кодекс упосленика треба учинити транспарентним објавом на веб страници Града (уколико то није случај), представљањем на округлим столовима, јавним расправама, како би поред запослених и грађани имали прилике да се упознају са овим документима и допринесу њиховом креирању.

19. ПИТАЊЕ: ДА ЛИ СУ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСЛУГАМА ГРАДА ДОСТУПНЕ ЈАВНОСТИ?

На основу анализираних података 50% испитаника сматра да су информације о стандардним услугама за грађане, поступци и процедуре, транспарентна и јасно описани на веб страници Града

док 40% испитаника сматра да информације о услугама постоје на веб страници, али поступци и процедуре су само дјелимично описани, или нису описани на довољно разумљив начин.

Препорука: Анализирати канале информисања о услугама Града, пожељно је спровести анкету међу грађанима о њиховим потребама начина информисања и унаприједити их.

20. ПИТАЊЕ: КАКО ОЦЈЕЊУЈЕТЕ УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У АНТИКОРУПЦИЈИ И ПРИЈАВИ РАЗЛИЧИТИХ СЛУЧАЈЕВА КОРУПЦИЈЕ?

На основу анализираних података 70% испитаника сматра да се грађани често сусрећу са различитим облицима корупције на локалном нивоу, али се ријетко одлучују да пријаве случајеве корупције. Укупно 20% испитаника није информисано о учествовању грађана или ОЦД у пријави различитих случајева корупције.

Препорука: Потребно је створити услове за слободно пријављивање случајева корупције у локалној управи од стране грађана и транспарентно објављивање броја пријављених и ријешених случајева, као и постигнутих резултата. Подстаћи локалне ОЦД да се укључе у борбу против корупције, кроз подршку активностима које ОЦД проводе на овом пољу.

21. ПИТАЊЕ: О СЛУЧАЈЕВИМА КОРУПЦИЈЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ НАЈЧЕШЋЕ СЕ УПОЗНАЈЕТЕ ПУТЕМ (Можете означити више одговора!):

На основу података спроведене анализе полазници Академије за грађане сматрају да се грађани о случајевима корупције на локалном нивоу најчешће упознају од: 1. својих суграђана, комшија, пријатеља, колега 60% 2. Медија 30% 3. Интернета 20% 4. преко НВО-а 10%.

Препорука: Пожељно је објављивати статистику о пријављеним и ријешеним случајевима корупције, као и покренутим дисциплинским и корективним мјерама. Такође, транспарентно објављивати и све превентивне мјере које локална управа спроводи по овом питању.

22. ПИТАЊЕ: КОЛИКО СТЕ УПОЗНАТИ О ДЈЕЛОВАЊУ И САРАДЊИ ГРАДА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА?

По питању сарадње града са организацијама цивилног друштва 40% испитаника сматра да у локалној заједници постоје и активно дјелују организације цивилног друштва, док 40% испитаника није упознато о овоме.

Препорука: Преиспитати односе града са организацијама цивилног друштва, нарочито у сегменту адекватности критерија за финансирање ОЦД-а у правцу пројеката од ширег интереса за локалну заједницу и угрожене групе, уз обавезу градских одјељења да се тематски повежу са пројектима ОЦД-а који се тичу њиховог дјелокруга рада.

АКТИВНОСТИ/УСЛУГА ГРАДА И ЊИХОВА МОГУЋА ОСЈЕТЉИВОСТ НА КОРУПЦИЈУ

На основу анализе полазници Академије за грађане су процјенили које активности/ услуга Града су могуће осјетљиве тачке на корупцију у сегменту „јако осјетљиво“ следећим редослиједом:

1. Рад и запошљавање
2. Инспекција и комунална полиција
3. Буџет и локалне финансије
4. Јавне набавке
5. Становање и стамбена изградња
6. Издавање одобрења/дозвола
7. План кадрова у унутрашња структура
8. Здравство и социјална заштита
9. Инвестициона улагања у јавне објекте
10. Управљање документацијом
11. Васпитање и образовање
12. Култура и спорт
13. Јавно-комунални послови
14. Локални саобраћај
15. Безбједност
16. Транспарентност у доношењу одлука
17. Сарадња са невладиним сектором
18. Односи са јавношћу
19. Заштита животне средине
20. Интерни и стратешки документи